



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobkyně **I. K.**, zastoupené opatrovníkem J. K., nar. X, bytem tamtéž, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR**, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 1/376, o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, se sídlem Ostrava 2, 28. října 117, ze dne 22.4.2011, sp.zn. SOC/48123/2010/Miž, č. j. MSK 208582/2010, o **příspěvek na péči**,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného **se** pro vady řízení **zrušuje** a věc se mu vrací k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru sociálních věcí, ze dne 22.4.2011, sp.zn. SOC/48123/2010/Miž, č.j. MSK 208582/2010, bylo uvedeným

správním orgánem rozhodnuto o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Magistrátu města Havířova, odboru sociálních věcí, ze dne 6.12.2010, č.j.: 138695/2010/HAV, jímž byl žalobkyni zamítnut návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči a nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 4.000,- Kč, tak, že výrok o zamítnutí návrhu žalobkyně nahradil výrokem, že se žalobkyni příspěvek na péči snižuje z 4.000,- Kč na 800,- Kč s účinností od 1.1.2011. Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor sociálních věcí, jakožto odvolací orgán, dospěl k závěru, že žalobkyně je ve smyslu ust. § 8 zákona o sociálních službách osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost), což vyplynulo z posouzení stupně závislosti posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „PK MPSV“).

V souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 366/2011 Sb., kterým se mění zákon o sociálních službách, vstoupilo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR dle ust. § 69 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění, od 1.1.2012 do řízení namísto Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru sociálních věcí.

Žalobkyně podala proti uvedenému rozhodnutí včasnou žalobu, kterou brojila proti neúplnému a neobjektivnímu zjištění skutkovému stavu, jenž je v rozporu s odbornými lékařskými nálezy. Správní orgán při svém rozhodování porušil ust. § 9 odstavce 4, 5 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění do 31.12.2011, a ust. § 1 odst. 2 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění do 31.12.2011, v návaznosti na přílohu č. 1. Žalobkyně uvedla, že je zbavena způsobilosti k právním úkonům, trpí DMO s epileptickým syndromem a mentální retardací, jedná se o vrozené postižení bez možnosti zlepšení zdravotního stavu a vyžaduje celodenní dozor a péči. Poukázala na neobjektivitu zjišťování svého zdravotního stavu a posouzení stupně závislosti na pomoci třetí osoby, kdy dle posudku PK MPSV žalobkyně nezvládá celkem 18 úkonů uvedených v ust. § 9 zákona o sociálních službách, přičemž PK MPSV nezohlednila, že není schopna rozpoznat potřebu úkonů a není schopna úkony činit dlouhodobě, samostatně, spolehlivě a opakovaně, popřípadě kontrolovat správnost jejich provádění. Žalobkyně namítala, že nezvládá, na rozdíl od závěru posudku PK MPSV, úkony uvedené v příloze č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., a to úkony péče o vlastní osobu uvedené pod písm. b), d), f), g), k), l), m), p) a dále úkony soběstačnosti uvedené pod písm. i), j), k), m), o), p), a tyto není schopna vykonávat buď vůbec nebo pouze s pomocí opatrovníka. K bodu b) podávání a porcování stravy žalobkyně uvedla, že toto nezvládá, má slabou motoriku, jí pouze lžící, a to již naporcovanou stravu. K bodu d) koupání a sprchování (správně bod e)) uvedla, že uvedené nezvládá bez pomoci opatrovníka. Péči o ústa, vlasy a nehty v bodě f) nezvládá, veškeré úkony činí opatrovnice. K bodu g) uvedla, že s důkladnou hygienou ji pomáhá opatrovnice, sama ji nezvládá. K bodu k) přemísťování předmětů denní potřeby, že k tomuto potřebuje pomoc kvůli slabé motorice, věci ji často padají. Chůzi po rovině pod bodem l) zvládá s pomocí opatrovnice, jinak zakopává, je malátná a neorientuje se. Chůzi po schodech nahoru a dolů pod bodem m) zvládá s pomocí opatrovnice, sama se bojí, má závratě. K bodu p) orientace v přirozeném prostředí uvedla, že se orientuje pouze doma, jinak se ztrácí, je

nervózní. K úkonům soběstačnosti pod bodem i) mytí nádobí, že zvládá umýt pouze hrnek a to tak, že jej pouze namočí do vody, jinak nádobí nemyje, rozbila by jej, a běžný úklid v domácnosti pod bodem j) nezvládá. K péči o prádlo pod bodem k) uvedla, že tu nezvládá, neumí věci poskládat, pověsit oděv na ramínka, neumí zapnout zip, knoflíky, zavázat boty, neví, jaké oblečení zvolit. Neumí si ustlat, převléci povlečení, bod m). K bodu o) manipulace s kohoutky a vypínači, že toto vůbec nezvládá, bojí se, na otočení kohoutku nemá sílu, spotřebičů se taktéž bojí a neumí je ovládat, telefonovat neumí, nedokáže reprodukovat telefonní hovor. Ohledně bodu p) manipulace se zámky, otevírání, zavírání oken a dveří uvedla, že otevírat okna neumí, okna pouze přivře, neví, jak se používají zámky, jak otočit klíčem. Žalobkyně navrhla, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, dále požadovala, aby jí bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.

Žalovaný (dříve Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor sociálních věcí) navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Ve svém vyjádření k podané žalobě ze dne 1.7.2011 poukázal zejména na to, že hodnocení stupně závislosti je zcela v kompetenci příslušného posudkového lékaře OSSZ v řízení na I. stupni a posudkové komise MPSV ČR v řízení odvolacím. Žalovaný rozhodl s ohledem na závěry posudkové komise MPSV ČR, podle kterých u žalobkyně nejde o osobu, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost), ale jedná se o osobu, která se podle ust. § 8 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost). Pokud žalobkyně namítala, že skutkový stav nebyl dostatečně zjištěn, tak dle žalovaného byl spolehlivě zjištěn a prokázán, když podkladem pro jeho rozhodnutí byl posudek PK MPSV ze dne 9.2.2011, doplněný dne 24.3.2011. V postupu PK MPSV žalovaný neshledává, na rozdíl od žalobkyně, žádné vady, posudek považuje za zákonný, neboť nedošlo k porušení ust. § 9 odst. 4, 5 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a ust. § 1 odst. 2 vyhl. č. 505/2006 Sb., ve vazbě na přílohu č. 1 vyhlášky. Dle žalovaného je ze závěrů PK MPSV zřejmé, z jakých podkladů při vypracování posudku, včetně jeho doplnění, vycházela, jak podklady a jí zjištěné skutečnosti hodnotila. Dle žalovaného byl posudek vypracován komisí v řádném složení a obsahuje odůvodnění míry závislosti žalobkyně. Pokud žalobkyně namítala, že stav zjištěný PK MPSV je v rozporu s lékařskými nálezy, tak toto není schopen žalovaný hodnotit, neboť posouzení zdravotního stavu je plně v kompetenci PK MPSV v řízení odvolacím a posudkového lékaře OSSZ v řízení v I. stupni. Žalovaný má za to, že PK MPSV je odborníkem, jejíž hodnocení je objektivní a vychází ze všech dostupných informací, např. lékařské zprávy, sociálního šetření. K námitce žalobkyně, že její zdravotní stav je trvalý, žalovaný opětovně uvedl, že není v jeho kompetenci toto posuzovat, ve svém rozhodnutí se opřel o posudkový závěr PK MPSV, který je odlišný od závěru posudkového lékaře OSSZ, neboť dle PK MPSV posudková kritéria nebyla příslušnou OSSZ správně aplikována. O správnosti posudkového závěru PK MPSV nemá žalovaný důvod pochybovat, rozhodl proto v neprospěch žalobkyně tak, jak je uvedeno v napadeném rozhodnutí.

Napadené rozhodnutí Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor sociálních věcí, odůvodnil tak, že rozhodnutím správního orgánu I. stupně byl žalobkyni zamítnut návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči a nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 4.000,- Kč, neboť žalobkyni lze považovat dle ust. § 8 zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost), když z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 18 úkonech péče o vlastní osobu a zajištění soběstačnosti. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo vydáno na základě provedeného sociálního šetření v přirozeném prostředí žalobkyně, kdy byla zjišťována schopnost samostatného života z hlediska péče o vlastní osobu a soběstačnost a závěru posudkového lékaře OSSZ Karviná. Dle zprávy sociálního šetření ze dne 27.9.2010, jež je součástí správního spisu, nezvládá žalobkyně nebo zvládá s pomocí celkem **29 úkonů**, 12 úkonů péče o vlastní osobu a 17 úkonů soběstačnosti. Dále byla o posouzení stupně závislosti žalobkyně správním orgánem I. stupně požádána OSSZ Karviná, která dne 29.10.2010 vypracovala posouzení, dle kterého byl zjištěn stupeň závislosti žalobkyně na pomoci jiné osoby stupně II. (středně těžká závislost). Ve zhodnocení OSSZ vycházela ze zdravotnické dokumentace, a to psychiatrické ambulance MUDr. Koziarové v Havířově, a diagnostikována byla DMO – středně těžká mentální retardace a sekundární epilepsie, kdy jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje duševní, smyslové, fyzické schopnosti a má vliv na péči o vlastní osobu a soběstačnost. Žalobkyně potřebuje dle posudku pomoc nebo dohled při **24 úkonech** péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Z odůvodnění posudku plyne, že oproti závěrům sociálního šetření lze konstatovat, že žalobkyně nezvládá s pomocí anebo s dohledem 10 úkonů péče o vlastní osobu a 14 úkonů soběstačnosti. Dle zjištěného zdravotního stavu nemá žalobkyně poruchu funkce hybnosti horních končetin, a proto z posudkového hlediska není důvod, aby žalobkyně samostatně nesvedla úkony péče o vlastní osobu pod písmeny b), l) a úkony soběstačnosti pod písmeny i), k), l). Z obsahu podaného zhodnocení je zřejmé, že žalobkyně nebyla posuzujícím lékařem OSSZ v Karvině vyšetřena a posouzení nebyla přítomna. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala žalobkyně odvolání, neboť je zcela odkázána na pomoc jiné fyzické osoby 24 hodin denně, trpí neurologickými záchvaty nepřítomnosti, je agresivní a není schopna sama situaci zvládnout. K odvolání žalobkyně vydal Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor sociálních věcí, dne 22.4.2011 napadené rozhodnutí, kterým snížil žalobkyni příspěvek na péči z 4.000,- Kč na 800,- Kč s účinností od 1.1.2011, neboť dle závěru PK MPSV ze dne 9.2.2011, doplněného dne 24.3.2011, žalobkyně je osobou, která se dle ust. § 8 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost) a z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Důvodem jiného hodnocení stupně závislosti posuzujícím lékařem OSSZ Karviná je nesprávná aplikace posudkových kritérií. PK MPSV při vypracování posudku vycházela z posudkového spisu OSSZ Karviná, spisové dokumentace odvolacího správního orgánu včetně

podaného odvolání, lékařských nálezů zaslaných opatrovníkem žalobkyně ze dne 2.2.2011 psychiatra MUDr. K. a znaleckého posudku psychiatra MUDr. C. ze dne 21.1.2010, dále ze sociálního šetření ze dne 27.9.2010 a dne 4.3.2011 odvolacímu orgánu doložené lékařské zprávy neurologické ambulance MUDr. K. ze dne 1.3.2011.

Z posudku PK MPSV ze dne 9.2.2011 není zřejmé, jakými úvahami se posudková komise řídila, když na základě shodných podkladových materiálů, tj. sociálního šetření a lékařské zprávy MUDr. K. dospěla k závěru, že žalobkyně je schopna, oproti předchozímu zjištění posuzujícího lékaře OSSZ Karviná, samostatně vykonávat navíc 6 úkonů, neboť žalobkyně celkem nezvládá **18 úkonů** péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Lékařská zpráva MUDr. K. ze dne 1.3.2011 nepřinesla dle doplňkového posudku ze dne 24.3.2011 nové posudkově významné skutečnosti. V obou případech, tedy u OSSZ Karviná a PK MPSV, nebyla žalobkyně při posudkovém hodnocení osobně přítomna a vyšetřena a nebyla přítomna ani její opatrovnice. Pokud PK MPSV v posudku uvedla jako příčinu odlišného závěru od závěru OSSZ Karviná nesprávné použití posudkových kritérií posuzujícím lékařem OSSZ Karviná, tak absentuje odůvodnění, v čem bylo posouzení chybné a z jakého důvodu. Z odůvodnění posudku nelze zjistit, na základě čeho dospěla PK MPSV k závěru, že žalobkyně zvládá také úkony, k nimž se podrobně žalobkyně vyjádřila v žalobě, a které odlišně posoudila také OSSZ Karviná. S ohledem na skutečnost, že zdravotní stav žalobkyně je trvalý a léčebně neovlivnitelný, PK MPSV vycházela ze shodné dokumentace a nebylo provedeno vyšetření žalobkyně, je závěr PK MPSV nesrozumitelný v tom směru, že z něj není patrné, z jakého konkrétního důvodu dospěla PK MPSV k odlišným závěrům od závěru OSSZ, když pouhé konstatování chybného hodnocení posudkových kritérií OSSZ je naprosto nedostatečné a neurčité. V odůvodnění posudku PK MPSV se dále podává, že mentální kapacita u středně těžké mentální retardace, tj. na úrovni 6-ti letého dítěte u dospělého, je dostatečná pro úkony uvedené v odst. 1 písm. d), f), m), p) a v odst. 2 písm. m), p), některé úkony nejsou každodenní, u žalobkyně není motorické postižení ani slepota. Z uvedeného tedy plyne, že PK MPSV vycházela při hodnocení závislosti žalobkyně z obecného předpokladu schopnosti vykonávat jednotlivé úkony ve vztahu k diagnostikované středně těžké mentální retardaci žalobkyně, aniž by přihlédla k individuálním schopnostem a dovednostem, resp. neschopnosti žalobkyně vykonávat posuzované úkony, neboť u žalobkyně nebylo provedeno vlastní vyšetření a ta navíc nebyla jednání PK MPSV ani přítomna.

Smyslem zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., ve znění do 31.12.2011, je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která

splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona (mezi účastníky není sporu o tom, že podmínky zde uvedené žalobce splňuje), která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 cit. zákona. O příspěvku rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Podmínky nároku na příspěvek na péči jsou dány rozsahem pomoci jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti, jinými slovy alespoň v rozsahu 13 úkonů pro posouzení I. stupně (při více než 12 úkonů), při více než 18 úkonech pro II. stupeň, při více než 24 úkonech pro III. stupeň a při více než 30 úkonech pro IV. stupeň. Tuto potřebu pomoci a její rozsah hodnotí sociální pracovník obecního úřadu s rozšířenou působností, který zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí z hlediska péče o vlastní osobu a soběstačnost a dále okresní správa sociálního zabezpečení, která na základě doloženého nálezu ošetřujícího lékaře, výsledku sociálního šetření, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře stanoví stupeň závislosti (§ 25 zákona č. 108/2006 Sb., o sociální péči, ve znění do 31.12.2011). V odvolacím řízení pak stupeň závislosti stanoví posudková komise MPSV ČR (§ 28 zákona č. 108/2006 Sb. ve spojení s ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.).

Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v ust. § 25 odst. 3 z.č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti, objektivnosti a přesvědčivosti.

Dle ust. § 76 odst. 1 s.ř.s. písm. a) soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.

Krajský soud dospěl k závěru, že posudky PK MPSV ČR nejsou, tak jak uvádí odvolací správní orgán, srozumitelné a úplné, neboť v nich chybí hodnocení jednotlivých podkladů a zjištěných skutečností, neobsahují vysvětlení, z jakého důvodu došlo k přehodnocení stupně závislosti žalobkyně oproti hodnocení OSSZ Karviná, tedy v čem spočívala tvrzená chybná aplikace posudkových kritérií posudkovým lékařem OSSZ, a na základě čeho a z jakého důvodu dospěla PK MPSV k závěru, že je žalobkyně naopak schopna činit úkony uvedené v posudku PK MPSV ČR, když s ohledem na odvolání opatrovníka žalobkyně je žalobkyně celodenně odkázána na pomoc jiné osoby. Jelikož v posudku PK PMSV nebylo dostatečně objektivizováno, z jakého důvodu byl stupeň závislosti žalobkyně posouzen odlišně od posudku OSSZ Karviná, je v tomto směru neúplný a nepřesvědčivý. Posudek posudkové komise blíže ani nevysvětluje hodnotící závěr, že u žalobkyně není motorické postižení. Na motorické postižení poukazuje v žalobě opatrovnice žalobkyně, zejména na úchopové schopnosti, slabou

motoriku a v důsledku toho třes v rukou, zakopávání při chůzi, nedostatek motoriky při manipulaci s kohoutky a jiné. Z obsahu správního spisu žalovaného v tomto směru vyplývá, že motorické schopnosti a soběstačnost žalobkyně nebyly žalovaným zkoumány v rámci jím provedeného sociálního šetření a blíže se jimi nezabývá ani posudek posudkové komise MPSV ČR, při jejímž jednání navíc nebyla přítomna ani žalobkyně ani její opatrovnice, jak vyplývá z písemného vyhotovení posudku ze dne 9.2.2011. Pokud odvolací orgán bez dalšího převzal závěry PK MPSV, aniž by se zabýval rozpory mezi jednotlivými posudky při nezměněném zdravotním stavu žalobkyně, způsobuje absence takového odůvodnění nesrozumitelnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Za těchto skutečností krajský soud konstatuje, že posudek PK MPSV, na kterém postavil žalovaný své rozhodnutí o odvolání žalobkyně, je zcela nepřesvědčivý. Se zřetelem k ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. krajský soud neměl možnost v této právní věci vyžádat od posudkové komise doplňující posudek, jehož úkolem by bylo odstranění shora zjištěných rozporů v hodnocení soběstačnosti v úkonech péče žalobkyně o vlastní osobu, případně vyžádáním nového posudku od jiné posudkové komise. Za této situace krajskému soudu nezbylo, než rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení bez nařízení jednání podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. a věc mu vrátit dle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. k dalšímu řízení. Žalovaný bude povinen v dalším řízení odstranit vady řízení, které spočívají v nepřesvědčivosti posudku posudkové komise MPSV ČR ze dne 9.2.2011, doplněného dne 24.3.2011.

Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci úspěšné žalobkyni dle obsahu spisu žádné náklady řízení nevznikly (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu právnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, písemně ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě, dne 14. února 2012

JUDr. Petr Indráček
samosoudce